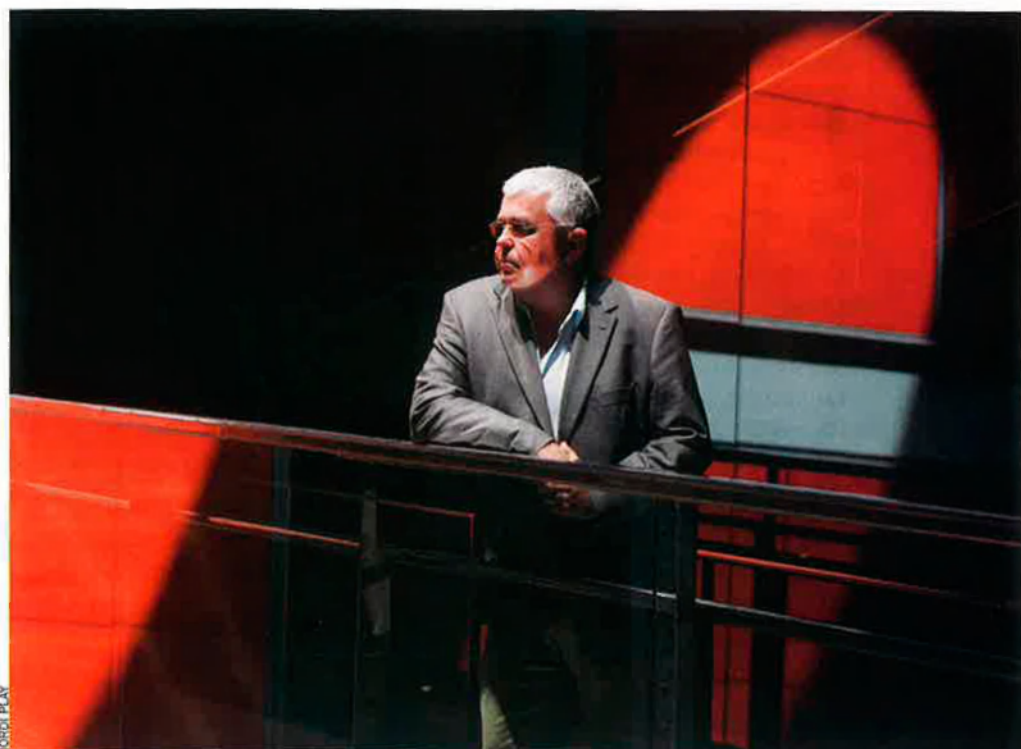

Agustí Alcoberro, el nou director del Museu d'Història de Catalunya, pensa que el centre ha superat el 'pecat original', el pecat de néixer, per decisió de Jordi Pujol, en una setmana d'eleccions al Parlament de Catalunya.

L'historiador anuncia a EL TEMPS la política que hi portarà a terme.

“El Museu d'Història ha superat el ‘pecat original’”

Agustí Alcoberro i Pericay (Pals, Baix Empordà, 1958), professor d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona, és, des del mes de maig, director del Museu d'Història de Catalunya. La seva activitat professional s'ha mogut en tres eixos: la recerca i divulgació històriques, a través de diversos mitjans de comunicació, la creació literària i l'elaboració de materials per a l'ensenyament de les ciències socials. Ha publicat novel·les juvenils que han estat repetidament reeditades i el 1988 va obtenir el Premi Sant Jordi amb *Retrat de Carme en penombra*.

Com a historiador ha editat les *Cròniques d'Espanya de Pere Miquel Carbonell*, el recull *Identitat i territori. Textos geogràfics del Renaixement* (2000), la biografia *Miquel Batllori* (2000), l'estudi històric *L'exili austriacista (1713-1747)* o l'obra *Pirates, bandolers i bruixes a la Catalunya dels*

segles XVI i XVII (2004).

—Us van proposar la feina amb un encàrrec concret?

—No. Hi va haver un primer intercanvi d'impressions amb el conseller i el secretari i més aviat em van demanar quin era el meu diagnòstic del museu i les meves idees, i a partir d'aquí ens vam entendre.

—Cal pensar, doncs, que ja teníeu una idea ben clara del que era i del que calia que fos el centre?

—Jo vaig participar en el primer equip que va dissenyar l'exposició permanent del museu, encàrrec del president Pujol a Carme-Laura Gil. Vaig fer la part moderna i també vaig coordinar tots els textos, que eren molt diversos. És a dir, sóc autor de la validesa literària dels textos. En l'etapa del primer director, per exemple, em vaig encarregar d'un cicle de conferències, un diàleg entre escriptors i historiadors. I a la darrera etapa, he comissariat dues

exposicions consecutives, la de la brui-xeria i la de la Guerra de Successió, totes dues el 2007. És un museu que he viscut de molt a prop, pràcticament sempre. També hi he presentat alguns dels meus llibres més significatius. És, doncs, un lloc que conec i que estimo.

—Però devíeu tenir un pensament que no era del tot coincident amb el museu tal com era, no?

—És clar, és clar. Crec que aquí hi ha quatre aspectes a treballar. El primer, l'exposició permanent, una magnífica exposició, amb un índex de satisfacció molt alt, tant entre la gent de casa com entre la de fora, molt dinàmica i interactiva, però que necessita una actualització. El segon, els dels monuments. El museu gestiona la xarxa de monuments de la Generalitat, des de Sant Pere de Rodes fins a la Seu Vella de Lleida, una xarxa molt potent. Cal buscar una sinergia, que la visita al museu encoratgi la visita als monuments, i a la inversa. En tercer lloc, cal potenciar les exposicions temporals. I el quart eix, una de les bones herències que recullo, és que el museu s'ha de convertir en la casa comuna de la història de Catalunya. S'hi ha de fer tota mena d'activitats, d'escolars a científiques. I acollir actes com l'homenatge a Ainaud de Lasarte.

—Per tant, és més del que es pensava que seria quan es va crear, no?

—El museu potser va ser massa innovador al seu moment i va obrir un debat, com tots els museus que no són artístics. Va sobtar una part de la comunitat d'historiadors, però avui està plenament assumit.

—És necessari, i ha tingut èxit, per culpa del desconeixement de la nostra història i del dèficit de la història al nostre ensenyament?

—En un món globalitzat, la història genera una demanda cada cop més forta. Com més tenim la sensació que les coses canvien de pressa més necessitat tenim de posar arrels. Aquesta demanda es reflecteix en el creixement del turisme cultural, l'èxit de la novel·la històrica o l'augment de publicacions i d'espais i canals d'història a la televisió. El canvi de sensibilitat és notable. Si en un municipi es troben unes restes arqueològiques, fa uns anys eren un problema, feien nosa, i ara pensen que han tingut sort, que els farà rebre més visitants. La història, dic als estudiants, crea, o crearà, llocs de treball. El fenomen del dèficit a l'ensenyament és d'història, no d'història de Catalunya.

—A Catalunya hi ha una immigració que no existia quan es va fundar el centre. Hi heu pensat?

—Hi hem pensat, en efecte. A Barcelona hi ha trenta mil adults matriculats a cursos de català, és a dir, amb voluntat de conèixer, i el museu pot ser un bon instrument complementari. Però també el museu compta ja amb un nou públic, el turisme estranger. No el visiten quan vénen a Barcelona per primera vegada, però sí la segona o la tercera, i la valoració que en fan és positiva.

—Heu decidit adquirir objectes?

—S'ha de fer una política de compres. Se n'han adquirit alguns i hem tingut donacions significatives, i la meua intenció és anar-los posant a l'exposició permanent.

—I demanar-los, en préstecs temporals, a altres centres?

—Això en el seu moment no es va fer per evitar la imatge de museu centralista que es volia apoderar dels altres museus, però ara ja es pot fer, no des de la prepotència barcelonina, sinó amb esperit de col·laboració.

—Teniu la impressió que ara el museu és acceptat per tothom?

“En un món globalitzat, la història genera una demanda cada cop més forta.”

—Ningú no entendria que no existís. El museu s'inaugura un dijous del 96 i diumenge se celebren eleccions al Parlament. Aquest “pecat original”, per dir-ho així, ha costat de superar.

—La creixent demanda social de la història ha tingut el seu reflex a la universitat?

—Els darrers anys, la facultat de la Universitat de Barcelona ha augmentat la matrícula. Ha anat molt bé que s'hagi tornat a Ciutat Vella, sobretot pensant en la gent de fora i que arriba en tren a la ciutat. Ara l'estudiant de fora té l'estació de tren ben a prop, tant la de Renfe com la de la Generalitat. Ens vénen dos tipus de públic, A més del jove, el de la gent de mitjana edat i persones grans que ho fan des d'unes perspectives de cultura general.

—Les preferències per les èpoques es mantenen estables o hi dominen unes de noves?

—Avui hi ha un augment de l'interès per la història contemporània i fins i tot recent. Hi ha un nombre molt elevat de tesis doctorals que, com a data més

llunyana, se situen al 1931. Temes com la Segona República, la Guerra Civil, el franquisme i la transició són de gran atractiu. És explicable: hi ha interès social pel tema i, de fa molt poc, arxius i documents que no es podien consultar ja estat oberts als historiadors. Això, que es positiu, genera a vegades greuges comparatius. Per exemple, avui a la Universitat de Barcelona no hi ha ningú que estudiï la Guerra del Francès. Exagerant diria que el segle XIX ha desaparegut de la recerca.

—Ernest Lluch va cridar l'atenció sobre els austracistes. S'ha fet molt, en aquest camp?

—La Guerra de Successió és un dels àmbits en què més s'ha avançat, en les dues darreres dècades. Ho hem fet en el camp del debat ideològic que precedeix la guerra i en les misèries de la guerra i la repressió. També en la dimensió internacional del conflicte i en el coneixement de l'exili i la caracterització de la desfeta de 1714. Al Principat, i també al País Valencià. Per tant, avui tenim una perspectiva global de la guerra molt més internacional, molt més completa i molt més ideològica. La generació que va definir el mite de l'11 de Setembre eren intel·lectuals profundament francòfils, per als quals França era terra de llibertat i Alemanya, feudal, i pensaven que els Països Catalans s'equivocaven de bàndol. I la primera persona que capgira tot això és Lluch. França era un estat absolutista i l'imperi austrohongarès, un estat més modern.

—Quin diríeu que es el gran buit que queda per estudiar de la nostra història?

—Penso que el període més injustament tractat ha estat el corresponent als segles moderns, escanyat entre l'esplendor medieval i la Renaixença. El concepte de Decadència neix com a concepte literari i s'acaba convertint en un concepte històric, i ara els historiadors, com també han fet alguns filòlegs, ho qüestionen amb molt encert. La Generalitat del 1714 no és gens decadent. Pierre Vilar va situar l'arrencada econòmica al segle XVIII i ara la situem al XVI. Per entendre el present, no hi ha res com l'època moderna. I al Museu d'Història, les exposicions sobre l'època moderna no s'han fet fins al 2007.

Lluís Bonada